

Tisková konference na téma osvětlení ve školách

Co říkají normy a vyhláška? V jakém stavu je osvětlení na českých školách? Co na to hygienici? Jaký dopad má nevyhovující osvětlení na výkon a psychiku žáků? Jak zefektivnit celý

osvětlovací systém? Jaké světelné zdroje a svítidla je vhodné použít? Vědí provozovatelé českých škol, jaké požadavky má správné osvětlení splňovat, kolik peněz ročně investují do nevyhovujícího osvětlení a kolik mohou ročně ušetřit jeho výměnou?

Na takové a podobné otázky odpovídali přítomným 12. prosince 2007 od 10 hodin v budově ZŠ Korunovační v Praze 7 – Bubenči zástupce zdravotního ústavu, ředitel ZŠ Korunovační a zástupce divize Osvětlení společnosti Philips Česká republika. Jak se má optimálně v učebnách svítit, si zúčastnění mohli následně prohlédnout ve dvou právě zrekonstruovaných třídách v místě konání tiskové konference, tj. ZŠ Korunovační.

Požadavky na umělé osvětlení ve školách jsou stanoveny ve **vyhlášce 410/2005 Sb., částka 141**, která se odvolává na **ČSN EN 12464-1**. Bohužel osvětlení ve většině českých škol nespĺňuje požadavky vyhlášky, resp. normy. Svícení je neefektivní, způsobuje únavu zraku a v důsledku toho i celkové snížení výkonu žáků. Osvětlovací systémy často bývají i několik desítek let staré, hučí a blikají. Jak vyplynulo z množství kontrolních měření vykonávaných zdravotními ústavy ve školách v České republice, požadavkům norem nevyhovovala osvětlenost tabulí až v 90 % případů. Co se týče osvětlenosti lavic, byla situace podstatně příznivější.

Podle zákona **274/2003 Sb. bod 8** měli

zřizovatelé českých škol splnit požadavky vyhlášky do konce roku 2007. Jde o záležitost nákladnou a vůbec ne jednoduchou, neboť finančních prostředků na rekonstrukce učeben je ve školství minimum.

Na pomoc školám spustila společnost Philips Lighting na jaře 2007 projekt osvětlení do škol **Šetřte oči i peníze**. Projekt je určen pro všechny mateřské, základní a střední školy, kde se většinou používají levné zářivky typu standard (s dvoupásmovým luminoforem) s krátkou dobou života a nevyhovujícím po-

Obr. 1. Stará osvětlovací soustava - nevhodné rozmístění stolů

Obr. 2. Učebna, kde postačilo vyměnit přisvětlení tabule

Obr. 3. Učebna po rekonstrukci osvětlovací soustavy

Obr. 4. I takové se ještě najdou osvětlovací soustavy

dáním barev. Výměna by měla zefektivnit provoz škol, zlepšit zrakové podmínky žáků, snížit únavu. (Pozn.: Zářivky typu standard až do vydání ČSN EN 12464-1 v březnu 2004 starou vyhlášku 108/2001 i normu ČSN 36 0450 splňovaly.) Zářivky s třípásmovými luminofory se nepoužívaly nejen z důvodu úspory při nákupu, ale i nedostatečné informovanosti. Prodáváči zářivek (většinou bez vzdělání v oboru) správcům (školníkům) neporadili, protože v podstatě ani sami nevěděli, že se jednotlivé typy nějak významně liší. Tento stav se bohužel do současné doby příliš nezměnil.

V rámci projektu se společnost Philips během roku 2007 podílela na rekonstrukci osvětlení v šestnácti školách po celé republice. Šlo především o školy v Praze, Pardubicích a Ostravě. Ve většině z nich vždy v několika učebnách změnila financovala celý systém osvětlení, včetně svítidel (pozn.: ve speciální škole Svítání pro děti s kombinovanými vadami v Pardubicích vyměnila veškeré světelné zdroje). Formou poradenství zástupci společnosti Philips pomohli od zahájení projektu přibližně 150 školám.

Foto: z archivu Ing. Jany Lepší

Ing. Jana Kotková